

Theater

REPORTAGE UITREIKING THEATERPRIJZEN

Intelligent toneelspel en emotionele kracht leverden Ramsey Nasr de Louis d'Or. Heebink verdiende goud met haar ijzersterke Medea.

Door **Hein Janssen** Foto **Ivo van der Bent**

Groots en emotioneel

Ik heb in tegenstelling tot mijn personage bevestiging nodig, ik heb de liefde nodig, ik heb het licht nodig waarin ik nu sta.'

Aldus acteur Ramsey Nasr in zijn dankwoord nadat hij zondagavond in de Stadsschouwburg Amsterdam de Louis d'Or 2015 had ontvangen voor zijn hoofdrol in de voorstelling *The Fountainhead*, een productie van Toneelgroep Amsterdam. 'De redeneringen, de woede om de middelmaat, de vlijmscherpe, schokkende analyses – ze komen als vanzelf sprekend over de lippen van dit charismatisch multi-talent', aldus de jury van de VSCD-toneelprijzen over de bekroonde acteur. Nasr hekelde en passant de angstige hang naar succes en volle zalen in het huidige kunstbeleid.

De prijzen werden zondagavond uitgereikt tijdens het Gala van het Nederlandse Theater, als afsluiting van het Theater Festival dat de afgelopen tien dagen voor veel uitverkochte zalen zorgde. Op het gala ontving Marieke Heebink de Theo d'Or (beste vrouwelijke hoofdrol) voor de titelrol in *Medea*, ook van Toneelgroep Amsterdam. Heebink won de Theo d'Or al eerder, in 1999 voor *Een ideale vrouw*.

'Heebink doseert de suspense van dit grote drama perfect: verdriet, wanhoop, en woede worden bijna tastbaar, haar lach jaagt angst aan ondanks de lichtheid ervan', schrijft de jury over haar acteren. Heebink zelf pleitte in haar dankwoord voor meer vrouwen aan de macht in het theater, nadat ze haar toneelvaders Theu Boermans, Gerardjan Rijnders en Ivo van Hove bedankte. 'De sleutelzin uit deze *Medea* is voor mij: 'Je wilde maar niet naar me luisteren.' Ik draag deze prijs op aan mijn kinderen.'

Het Theatergala werd gepresenteerd door zanger-acteur Maarten Heijmans (vooral bekend van de tv-serie *Ramses*) die zich met vaart, souplesse en zelfspot ontloopte tot een

ware master of ceremonies, een allround entertainer die het theatervak in zang, dans en tekst lekker vilein op de hak nam. Hij zong een duet met voormalig AH-acteur Harry Piekema, rapte 'Jonge makers, wat ga je maken?' (met 7.000 euro) en refereerde aan de Meppel- en de Theaterschool-affaire.

Gewoontegetrouw werd zondagavond een hele reeks prijzen uitgereikt. Zo ging de Mimeprijs naar *Voetbal op hoge hakken*, een productie van het Vlaamse gezelschap De Kopergieterij. 'Een ingenieus spel met gender, waarin niemand is wie hij lijkt (...) *Voetbal op hoge hakken* is zonder moralistisch te worden een onvergetelijk en indrukwekkend pleidooi voor iedereen die zichzelf probeert te zijn', aldus de jury.

De Arlecchino (beste mannelijke bijrol) ging naar Vincent van der Valk voor zijn rol in *Angels in America* door Oostpool. Antoinette Jelgersma kreeg de Colombina (beste vrouwelijke bijrol) voor haar aandeel in de marathonvoorstelling *Genesis* van het Nationale Toneel. De regisseur van *Genesis*, Johan Doesburg, ontving de Regieprijs 2015, nadat hij eerder vorige week als was bekroond met de Prijs van de Kritiek. Doesburg ('Sorry, maar ik heb weer mijn haar niet gewassen') bedankte vooral al zijn acteurs en tekstschrijver Sophie Kassies.

Ook de Gouden Krekels voor jeugdtheater

werden tijdens het Gala uitgereikt. De Krekel 2015 voor de beste jeugdvoorstelling ging naar *De Tantes* van De Toneelmakerij (regie Paul Knieriem) - 'een zeldzaam goed gelukke komedie, met slapstick zoals slapstick is bedoeld'. De Krekel voor de beste podiumprestatie was voor Ramses Graus ('een acteur op de toppen van zijn kunnen') voor zijn rollen in *De grote illusionist* van Het Filiaal. Publicist en dramaturg Loek Zonneveld ontving de Prosceniumprijs 'vanwege zijn wezenlijke bijdrage aan het Nederlandse toneel'. Hij werd erudiet toegesproken door theatermaker Erik Vos die memoreerde 'dat de enige waarheid in onze fantasie schuilt.'

De theaterprijzen werden uitgereikt door verschillende duo's, onder wie de acteurs Katja Herbers, Anniek Pheifer, Dirk Roofthoofd en Abke Haring en 'de Sunshine Boys' Kees Hulst en André van Duin. Van Duin stal, na enige aarzeling, de show met het voordragen van de juryrapporten op een hilarisch en overdreven ouderwetse toneeltoon.

Het Gala van het Nederlandse theater werd bijgewoond door tal van bekende acteurs, regisseurs, theatermakers en culturele ondernemers. Na het fotomoment werd er volop gedanst op muziek van onder anderen Amy Winehouse.

'De sleutelzin uit deze Medea is voor mij: 'Je wilde maar niet naar me luisteren.' Ik draag deze prijs op aan mijn kinderen.'

De prijswinnaars zondagavond in de Stadsschouwburg Amsterdam.

Louis d'Or

Ramsey Nasr voor zijn rol in **The Fountainhead** door Toneelgroep Amsterdam.

Ramsey Nasr keerde een paar jaar geleden terug in het theater, na een carrière als dichter, activist en opiniemaker. Toneelgroep Amsterdam mag daar blij mee zijn: hij is en blijft een man van de taal, en tekst-toneel is dan ook zijn bodem. In *The Fountainhead*, naar de lijvige roman van Ayn Rand (1943), toont hij met name in de tekstbehandeling zijn grote kracht. Als de begeesterde, idealistische architect Howard Roark opent Nasr

deze belangwekkende voorstelling in regie van Ivo van Hove met een geweldige rol-opbouw. Hij praat, fulmineert, toont geestdrift en vertwijfeling. Intussen tekent hij bijna volleerd allerlei magische bouwwerken, die op een groot scherm voor het publiek te zien zijn. Alsof hij gewoon aan het werk is en wij even mee mogen kijken – in zijn hoofd en in zijn hart. Hij neemt zijn publiek als het ware mee zijn denkwereld in. Gaandeweg wordt hij het

emotionele en relationele middelpunt van de voorstelling en stuwt het drama verder en verder. Daarbij overigens ondersteund door een set uitstekende tegen- en medespelers. In *The Fountainhead* combineert Ramsey Nasr intelligent toneelspel met ingehouden, emotionele kracht en vooral ook spelplezier.

Theo d'Or

Marieke Heebink voor haar rol in **Medea** door Toneelgroep Amsterdam.

De Australische wonderboy van het moderne theater Simon Stone kwam naar Amsterdam en regisseerde een geheel gestylde versie van Euripides' tragedie *Medea*. Over de moeder die uit wraak, wanhoop en jaloezie haar beide kinderen vermoordt. Marieke Heebink speelt bij Toneelgroep Amsterdam deze moeder – een vrouw in de war. Geen goden en Grieken meer in deze versie, maar een ogenschijnlijk modern gezin, met

een vreemdgaande man en vader, kinderen die zich vervelen met een iPad, en een moeder en vrouw die de weg kwijt raakt. Heebink begint kalm en lief aan haar rol en bouwt die langzaam op tot een zenuwslopende creatie. Met open mond zit je naar de ingehouden woede en tenslotte naar die uitbarstende gekte te kijken. Aldus schildert Heebink het portret van een ontwricht gezin en een vrouw onder invloed van onontkoombare omstandigheden. Het

kan niet anders of deze Theo d'Or is ook een bekroning voor al haar fraaie rollen van de laatste jaren. Vaak zijn dat getroebleerde vrouwen (*Na de repetitie/Persona*), maar deze actrice laat gelukkig ook zien dat ze humor heeft en kan relativeren (*Angels in America*). Marieke Heebink: een klasse apart.

Alle prijzen op een rij

- ★ **Louis d'Or** (mannelijke hoofdrol)
Ramsey Nasr voor *The Fountainhead* door Toneelgroep Amsterdam.
- ★ **Theo d'Or** (vrouwelijke hoofdrol)
Marieke Heebink voor *Medea* door Toneelgroep Amsterdam.
- ★ **Arlecchino** (mannelijke bijrol)
Vincent van der Valk voor *Angels in America* door Toneelgroep Oostpool.
- ★ **Colombina** (vrouwelijke bijrol)
Antoinette Jelgersma voor *Genesis* door Het Nationale Toneel.
- ★ **Regieprijs** Johan Doesburg voor zijn regie van *Genesis* door Het Nationale Toneel.
- ★ **Prosceniumprijs** Loek Zonneveld voor 'zijn wezenlijke bijdrage aan het Nederlands Toneel'.
- ★ **VSCD Mimeprijs** *Voetbal op hoge hakken* van Randi De Vlieghe en Jef van Gestel door Kopergietery.
- ★ **Gouden Krekel** (meest indrukwekkende jeugdproductie) *De Tantes* door De Toneelmakerij.
- ★ **Gouden Krekel** (meest indrukwekkende podiumprestatie)
Rames Graus voor zijn rol in *De grote illusionist* door Het Filiaal.
- ★ **Act Award 2015** Waldemar Torenstra - oprichter en eerste bestuurslid van Act, de belangenvereniging van acteurs.